

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Волинський національний університет імені Лесі Українки
Кафедра міжнародних комунікацій та політичного аналізу

СИЛАБУС
вибіркової навчальної дисципліни
**“ІНФОРМАЦІЙНО-ПСИХОЛОГІЧНІ ОПЕРАЦІЇ В МІЖНАРОДНИХ
КОНФЛІКТАХ”**

Підготовки магістрів
галузі знань 29 “Міжнародні відносини”
Спеціальності 291 “Міжнародні відносини, суспільні комунікації
та регіональні студії”
освітньої програми “Міжнародна інформація та суспільні
комунікації”

Силабус розроблено на основі Програми вибіркової навчальної дисципліни
«Інформаційно-психологічні операції в міжнародних конфліктах», стандарту
вищої освіти України для *магістрів* спеціальності **291 Міжнародні відносини,
суспільні комунікації
та регіональні студії**.

Розробник: Федонюк Сергій Валентинович

Силабус навчальної дисципліни затверджено на засіданні кафедри міжнародних
комунікацій та політичного аналізу, протокол № 2 від 13 вересня 2021 р.
Завідувач кафедри: _____ (Наталія КАРПЧУК)

СИЛАБУС

НАЗВА ДИСЦИПЛІНИ	Інформаційно-психологічні операції в міжнародних конфліктах
ОРГАНІЗАЦІЙНА СТРУКТУРА	Кафедра міжнародних комунікацій та політичного аналізу, Факультет міжнародних відносин
ПЕРІОД РЕАЛІЗАЦІЇ КУРСУ	I семестр, 2021-2022 навчальний рік
ВИКЛАДАЧ	ФЕДОНІОК Сергій Валентинович
КОНТАКТНІ ДАНІ	Sergii.fedoniuk@vnu.edu.ua
КОМПЕТЕНТНОСТІ ТА ДАНІ ПРО ВИКЛАДАЧА	Доцент, кандидат географічних наук. Тематика наукових досліджень: політичні проблеми міжнародних систем та глобального розвитку, інформаційна безпека, європейська інтеграція. Володіння іноземними мовами: польська, англійська.
ФОРМА РЕАЛІЗАЦІЇ	Лекції, семінарські заняття
КРЕДИТИ ECTS	4
ФОРМА КОНТРОЛЮ	Екзамен
МЕТОДИ ТА ФОРМИ ОЦІНКИ РОБОТИ СТУДЕНТІВ (КРИТЕРІЇ ТА ФОРМА ОЦІНЮВАННЯ ОТРИМАННЯ КРЕДИТУ ЗА КУРС)	У складі підсумкової оцінки: 8% - присутність на заняттях (1 бал за кожні 2 год. заняття); 24% - поточний контроль реалізується у формі опитування, виступів на семінарських заняттях (до 3 балів на кожному занятті); 8 % - результати перевірки виконання індивідуальних науково-дослідних завдань, контроль засвоєння навчального матеріалу, запланованого на самостійне опрацювання студентом. Поточний контроль: максимальна оцінка на кожному семінарському занятті - 3 бали, оцінювання на основі таксономії Б. Блума (3 бали - демонстрація студентом під час заняття умінь синтезу й оцінювання, а також аналізу; 2 - застосування; 1 - знання і розуміння). Виконання індивідуальних науково-дослідних завдань фіксується в персональних блокнотах студентів (Microsoft 365 Волинського національного університету імені Лесі Українки).
ПОЛІТИКА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ	Політика курсу Відвідування та / або участь: відвідування та активна участь є класифікованою складовою курсу, що оцінюється, дистанційна он-лайн участь студента допускається за умови наявності у нього відповідних технічних засобів - у такому разі здійснюється онлайн-нарада в команді MSTEams. Академічна доброчесність та співпраця: не допускається порушення норм авторського права, у разі виявлення плагіату письмова робота студента не оцінюється. Заохочується групова робота із презентацією її результатів у розділі “Простір для співпраці” персональних електронних блокнотів студентів. Студенти з обмеженими можливостями: можуть брати дистанційну (онлайн) участь на підставі особистого звернення. Заява про стан здоров'я студентів: у випадку погіршення стану здоров'я він, на підставі особистого письмового звернення (електронною поштою або в дописах команди MS Teams може брати дистанційну онлайн-участь у заняттях. Мобільні пристрої: заохочується використання мобільних пристроїв - застосовується підхід BYOD (Bring Your Own Device).

	Політика оцінювання Затримки виконання: допускається за умов наявності непереборних обставин, що перешкоджали вчасному представленню, що підтверджується документально (наприклад, довідка лікаря). Повторне оцінювання: допускається на підставі обґрунтованого письмового звернення студента (електронною поштою або в дописах команди MTeams), але не пізніше як протягом одного тижня після основного оцінювання. Політика відвідування та / або участі: відвідування та активна участь є оцінюваною складовою курсу.
МЕТА І ЗАВДАННЯ І КУРСУ	Метою курсу є оволодіння знаннями, формування вмінь і навичок з концептуально-теоретичних та практичних основ інформаційно-психологічних операцій у міжнародних конфліктах та запобігання їх негативному впливу. Основними завданнями курсу є формування у студентів: формування знань та вмінь у сфері стратегічних комунікацій, зокрема інформаційно-психологічних операцій.

ОПИС КУРСУ КУРС ПОДІЛЕНИЙ НА 10 ТЕМ ПРОТЯГОМ СЕМЕСТРУ

No.	ТЕМА
1.	Інформаційно-психологічні операції як компонент стратегічних комунікацій
2.	Міжнародні конфлікти в аспекті міжнародного права
3.	Структура ІПО
4.	Сценарії ІПО
5.	Ідентифікація ІПО
6.	Захист від ІПО
7.	Організаційне забезпечення ІПО за стандартами НАТО
8.	Організація і реалізація ІПО в окремих країнах світу
9.	ІПО в міжнародних конфліктах сучасності
10.	Сучасні методи і засоби реалізації ІПО та захист

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

	1. Жарков Я. М. Історія інформаційно-психологічного протиборства: підруч. / Я. М. Жарков, Л. Ф. Компанцева, В. В. Остроухов, В. М. Петрик, М. М. Присяжнюк, Є. Д. Скулиш; за заг. ред. Є. Д. Скулиша. - К. : Наук.-вид. відділ НА СБ України, 2012. - 212 с. 2. Інформаційно-психологічні операції: планування, протидія, технології : монографія / Г. В. Певцов, С. В. Залкін, С. О. Сідченко, К. І. Хударковський. - Х. : ДІСА ПЛЮС, 2020. - 252 с. 3. Литвиненко О. В. Спеціальні інформаційні операції: монографія. - Київ, Національний ін-т стратегічних досліджень, 1999. 104, 1999. 4. Ліпкан В. А. (2016) Роль стратегічних комунікацій в протидії гібридній війні проти України / В. А. Ліпкан - [Електронний ресурс]. Режим доступу : http://goal-int.org/rol-strategichnix-komunikacij-vprotidii-gibridnij-vijni-proti-ukraini/.
--	--

5. Немцева О. О. Структура інформаційно-психологічного впливу / О. О. Немцева // Серія: Соціальні комунікації. - 2015. - №4(24). - С. 42-47. - [Електронний ресурс] - Режим доступу: [http://drsk_2015_4_11%20\(2\).pdf](http://drsk_2015_4_11%20(2).pdf)
6. Олевский В. (2016) Доктрина психологических операций НАТО. - [Електронний ресурс]. - Режим доступу : http://factmil.com/publ/strana/nato/doktrina_psikhologicheskikh_operacij_nato_2016/61-1-0-998.
7. Панченко В. М. Інформаційні операції в системі стратегічних комунікацій / В. М. Панченко // Стратегічні пріоритети. Серія: Політика. - 2016. - № 4. - С.72-79. - [Електронний ресурс]. - Режим доступу : http://nbuv.gov.ua/UJRN/sppol_2016_4_1_1.
8. Почепцов Г. Г. Сучасні інформаційні війни / Г. Г. Почепцов.-К.: Києво-Могилянська академія, 2015. - 497 с.
9. Певцов Г, В. Інформаційно-психологічна боротьба у війсьній сфері : монографія / Г. В. Певцов, А. М. Гордієнко, С. В. Залкін, С. О. Сідченко, А. О. Феклістов, К. І. Хударковський. - Х. : Вид. Рожко С.Г., 2017. - 276 с.
10. Певцов Г. В. Методичний підхід до аналізу інформаційно-психологічної операції противника. / Г. В. Певцов, С. В. Залкін, С. О. Сідченко, К. І. Хударковський // Наука і оборона. - К. : Видавничий дім "Стилос" - 2016. - Вип. 3. - С. 27-31.
11. Певцов Г. В. Методичний підхід до формування сценарію проведення інформаційно-психологічного впливу на осіб, що приймають рішення / Г. В. Певцов, С. В. Залкін, С. О. Сідченко, К. І. Хударковський, // Системи обробки інформації. - 2019. - Вип 1(156). -С . 74-81.
12. Певцов Г. В. Основні особливості ознак проведення інформаційно-психологічної операції Російської Федерації в АР Крим / Г. В. Певцов, С. В. Залкін, С. О. Сідченко, К. І. Хударковський, А.О.Феклістов, А. В. Антонов // Наука і техніка Повітряних Сил. - 2014.-В и п . 1(14). - С 37-39.
13. Певцов Г. В. Особливості формування сценарію проведення інформаційно-психологічного впливу в ході реалізації стратегічних комунікацій і Г. В. Певцов, С. В. Залкін, С. О. Сідченко. К. І. Хударковський, // Наука і техніка Повітряних Сил. - 2019. - Вип. 3(36). - С. 40-46.
14. Певцов Г. В. Підхід до визначення раціонального складу окремих сил та засобів протидії негативному інформаційно- психологічному впливу противника на війська та населення. / Г. В. Певцов, С. В. Залкін, С. О. Сідченко, К. І. Хударковський // Наука і оборона. - К : Видавничий дім "Стилос". - 2016. - Вип. 3. - С. 27-31.
15. Указ Президента України від 25 лютого 2017 року № 47/2017 "Про рішення Ради національної безпеки і оборони України від 29 грудня 2016 року "Про Доктрину інформаційної безпеки України". - [Електронний ресурс]. - Режим доступу : <https://www.president.gov.ua/documents/472017-21374>.
16. Ткач В. Ф. Спецпропаганда як інформаційний складник гібридної війни Росії проти України / В. Ф. Ткач. - [Електронний ресурс]. - Режим доступу : <http://sp.niss.gov.ua/content/articles/files/12-1472818589.pdf>.
17. Joint Vision 2020 "America's Military: Preparing for Tomorrow". - Washington, DC. United States Government Printing Office, 2000. - 40 p. URL: <http://pentagonus.ru/doc/JV2020.pdf>.
18. NATO STANDARD AJP-3.10.1 ALLIED JOINT DOCTRINE FOR PSYCHOLOGICAL OPERATIONS. 2014. URL: https://assets.publishing.service.gov.uk/government/uploads/system/uploads/attachment_data/file/450521/20150223-AJP_3_10_1_PSYOPS_with_UK_Green_pages.pdf
19. NATO Strategic Communications Policy. URL:

<http://info.publicmtelligence.net/NATOSTRATCOM-Policy.pdf>

20. Strategy for Operations in the Information Environment. - U.S. Department of Defense, 13 June 2016. - 20 p. - URL: <https://dod.defense.gov/Portals/1/Documents/pubs/DoD-Strategy-for-Operations-in-the-IE-Signed-20160613.pdf>.
21. The Tallinn Manual on the International Law Applicable to Cyber Warfare. / Ed. by Schmitt M. Cambridge University Press, 2013
- 22.

ЕФЕКТИ НАВЧАННЯ

(визначаємо відповідно до «Стандарту вищої освіти України для магістрів / бакалаврів» відповідної спеціальності <https://mon.gov.ua/ua/osvita/visha-osvita/naukovo-metodichna-rada-ministerstva-osviti-i-nauki-ukrayini/zatverdzeni-standarti-vishoyi-osviti>)

	Ефекти	Відповідний код критерію
	Спеціальні (фахові, предметні) компетентності	
Компетентності	здатність аналізувати глобальні процеси та їх вплив на міжнародні та суспільні відносини, політичні та суспільні системи; здатність аналізувати та прогнозувати міжнародні відносини у різних контекстах, зокрема політичному, безпековому, правовому, економічному, суспільному, культурному та інформаційному; здатність використовувати для дослідження міжнародних відносин, суспільних комунікацій та для регіональних студій теоретичні та методологічні підходи політології, економічної та правової науки, міждисциплінарних досліджень; здатність виявляти та аналізувати особливості розвитку країн та регіонів, сучасних глобальних, регіональних та локальних процесів, та місця в них України; здатність будувати і досліджувати моделі процесів у сфері міжнародних відносин, суспільних комунікацій та регіональних студій; здатність виявляти та аналізувати природу, динаміку, принципи організації міжнародних відносин, типи та види міжнародних акторів, сучасні тенденції розвитку світової політики; здатність розуміти логіку глобальних процесів і розвитку всесвітньої політичної системи міжнародних відносин в їх історичній, економічній та правовій обумовленості; здатність володіти базовими навичками прикладного аналізу міжнародних ситуацій; здатність розуміти зміст програмних документів з проблем зовнішньої політики України, уміння професійно грамотно аналізувати і пояснювати позиції України з основних міжнародних проблем; здатність приймати обґрунтовані рішення щодо здійснення міжнародної та зовнішньополітичної діяльності.	СК 5, СК 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 10, 11, 12, 13, 14
	Загальні компетентності	ЗК2, 3, 4, 5, 6, 7,

	здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями. вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми. здатність спілкуватися іноземною мовою. здатність генерувати нові ідеї (креативність). здатність працювати в міжнародному контексті. здатність працювати в команді здатність виявляти ініціативу та підприємливість. здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт. володіння основними методами, способами і засобами отримання, зберігання, переробки інформації, навичками роботи з комп'ютером як засобом управління інформацією; здатністю працювати з інформацією в глобальних комп'ютерних мережах; уміння системно мислити, ставити цілі і вибирати шляхи їх досягнення, вміння знаходити міжнародно-політичні і дипломатичні смислові навантаження проблем і процесів; здатність ясно, логічно правильно і аргументовано будувати усну і письмову мову у відповідній професійній області; здатність проведення досліджень на відповідному рівні.	8, 9
--	--	------

	Ефекти	Відповідний код критерію
Вміння	аналізувати та оцінювати проблеми міжнародної та національної безпеки, підходи, способи та механізми забезпечення безпеки у міжнародному просторі та у зовнішній політиці держав у контексті міжнародних конфліктів; визначати, оцінювати та прогнозувати політичні, дипломатичні, безпекові, суспільні й інші ризики у сфері міжнародних відносин та глобального розвитку, оцінювати та аналізувати міжнародні та зовнішньополітичні проблеми й ситуації, пропонувати підходи до вирішення таких проблем в аспекті інформаційно-психологічних операцій; планувати та здійснювати дослідження проблем міжнародних відносин, суспільних комунікацій та регіональних студій в аспекті інформаційно-психологічних операцій з використанням сучасних наукових методів, збирати та аналізувати необхідну інформацію, аргументувати висновки, презентувати результати; оцінювати та аналізувати міжнародні та зовнішньополітичні проблеми та ситуації, пропонувати підходи до вирішення таких проблем; оцінювати міжнародні події, процеси в сфері міжнародного співробітництва та міжнародної безпеки, стан взаємодії та конфлікту в міжнародних системах; брати участь у професійні дискусії у сфері міжнародних відносин, зовнішньої політики, суспільних комунікацій та регіональних студій, доносити до фахівців та широкого загалу інформацію, ідеї, проблеми, рішення та власний досвід з проблеми інформаційно-психологічних операцій та стратегічних комунікацій.	

Знання	Ефекти	Відповідний код критерію
	знати та розуміти суть стратегічних комунікацій і їх компонентів - інформаційно-психологічних операцій в аспекті реалізації міжнародних відносин, міжнародної політики, зовнішньої політики держав, стану теоретичних досліджень міжнародних відносин та світової політики; місце інформаційного протиборства в світових політичних процесах; логіку зміни і розвитку проблеми інформаційного протиборства; методи і засоби протидії негативному впливу інформаційно-психологічних операцій.	

МЕТОДИ РОБОТИ ТА НАВАНТАЖЕННЯ

ECTS кредити (1 ECTS = 30 годин роботи студента)	4
Загальне навантаження (годин)	120
Лекції	20
Семінарські заняття	18
Консультації	7
Елементи роботи студента	Кількість годин
читання літератури для занять	32
постійний огляд преси та інших засобів масової інформації	20
виконання проектних робіт	
проведення досліджень	
проектування інструменту дослідження	
збір даних	
аналіз та інтерпретація даних	
підготовка до занять з ІТ	
виконання доручень та виконання домашніх завдань	
групова робота поза класом	
міжсеместрові контрольні роботи	
підсумковий тест	
міжсеместрові письмові завдання	
заключне письмове завдання	
підготовка доповіді / презентації	22
підготовка письмового звіту	
підсумковий іспит	
Загальна кількість годин	74